

Rassenproef biologische triticale 2015-2016: Vuka wordt standaard

Karel Dewaele, Lieven Delanote

De afdelingen biologische productie en akkerbouw van Inagro leggen jaarlijks een rassenproef biologische triticale aan. Het groeiseizoen verliep vooral in 2016 koud en te nat. Desondanks hielden de meeste triticalerassen goed stand.

Triticale is naast maïs en tarwe een belangrijk graangewas in de Vlaamse biologische landbouw. In vergelijking met wintertarwe is triticale minder ziektegevoelig en is de onkruidonderdrukking beter. Triticale wordt ook vaak geteeld in combinatie met voedererwten en/of winterveldbonen. Naast de korreloogst kan ook op een vroeger tijdstip de volledige plant gehakseld en ingekuuld worden, de zgn. 'gehele plant silage' (GPS).

Teeltomstandigheden en proefverloop

De proef in Lo-Reninge werd op 5 november 2015 in goede omstandigheden gezaaid. De voortteelt was voederbiet. Er werd gezaaid aan een dichtheid van 450 zaden/m². De opkomst was bij alle rassen vrij goed met gemiddeld 77%.

Na een relatief zachte winter was er op 3 maart nog slechts 23 kg/ha NO₃- aanwezig in de bodem (0-90 cm). Het gangbare bemestingsadvies bedroeg 218 kg N/ha verdeeld over 3 fracties. Op 16 maart werd er met organische korrelmeststof (NPK 11-3-0) bemest aan 50 kg N/ha. Er werd geen onkruidbestrijding uitgevoerd. De rassen ontwikkelden zich voldoende om onkruiden te onderdrukken.

De rassen kwamen vrij goed de winter uit. Bij de gevoelige rassen Grandval en Tricanto werden in maart de eerste bladeren met gele roest gevonden. De eerste jaarthelft van 2016 kende uitzonderlijk veel neerslag en ook de temperaturen waren eerder laag. Pas in juli volgde droog zomerweer. Er werd geoogst op 1 augustus. Ondanks de moeilijke groeiomstandigheden werden met gemiddeld 7,4 ton/ha (15% vocht) goede opbrengsten behaald.

Tabel 1: Overzicht van de verschillende rassen opgenomen in de proef (bio = biologische zaden, ncb = niet chemisch behandelde zaden).

Nr. Ras	Zaadhuis	Bio/ncb
1 Anagram	Lemaire-Deffontaines	ncb
2 Bikini	Lemaire-Deffontaines	ncb
3 Borodine	Jorion-Philip seeds	bio
4 Exagon	Lemaire-Deffontaines	bio
5 Grandval	Agri-Obtentions	ncb
6 Jokari	Lemaire-Deffontaines	ncb
7 Kereon	Pinault	bio
8 SW352Z	Agri-Obtentions	ncb
9 Tricanto	Lemaire-Deffontaines	ncb
10 Tulus	Biocer	bio
11 Vuka	Biocer	bio

Het gemiddeld hectolitergewicht was 74,3 kg. Merk op dat de vermelde opbrengsten niet gecorrigeerd zijn voor praktijkpercelen (wendakkers, rijsporen e.d.).

Bespreking per ras

Anagram (Lemaire Deffontaines, ncb-zaad)

Anagram is vrij nieuw (2014) en is een vroege tot wissel-triticale. Anagram ontwikkelde matig in het voorjaar. Het gewas was vrij donker en was gemiddeld gevoelig voor gele roest en bladplekkenziekte (Septoria). In juni waren her en der lichtgekleurde aren te vinden, wat een aantasting met gele roest bleek te zijn. De opbrengst was eerder laag (6,8 ton/ha). Het hectolitergewicht en strolengte waren gemiddeld.

Bikini (Lemaire Deffontaines, ncb-zaad)

Bikini is nieuw (2016) en is een vroege tot wissel-triticale. Bikini kwam sterk de winter uit en maakte een snelle gewasontwikkeling door.

Tabel: Proefverloop

Voortteelt	
2015	Voederbiet
Bemesting	
02/03/16	Staalname: 23 kg NO ₃ -/ha beschikbaar in de laag 0 - 90 cm
17/03/15	50 kg N/ha OPF organische korrel (11-0-5)
Grondbewerking	
05/11/16	ploegen rotoreggen + zaaien (450 zaden/m ²)
Onkruidbestrijding	
	geen

Tabel 2: Gewasbeoordeling, ziektebepaling en opbrengstgegevens

Nr Ras	Stand	Beoordeling			Ziekten		Opbrengst			Lengtemeting
		gewasontwikkeling	grondbedekking	kleur	gele roest	septoria	kg /ha	% vocht	hl-gewicht	halmlengte
		6/jan	25/apr	25/apr	25/apr	29/apr	29/apr	15% vocht	%	15% vocht
1 Anagram	6,8 d	6,0 bc	6,4 cd	6,8 abc	7,5 bcd	6,8 bc	6819 c	16,0	74,8 b	122,0 bc
2 Bikini	8,0 a	8,0 a	8,0 a	7,4 a	9,0 a	8,8 a	8549 a	16,1 e	74,4 b	116,5 cd
3 Borodine	7,5 abc	6,5 b	6,8 bc	7,3 a	8,8 a	9,0 a	7327 bc	17,2 a	70,1 c	125,4 bc
4 Exagon	6,9 d	6,0 bc	6,8 bc	7,1 ab	8,5 ab	6,5 bc	6946 bc	16,7 bc	77,3 a	124,2 bc
5 Grandval	7,6 ab	5,0 c	5,8 d	5,0 e	4,0 e	5,8 c	6972 bc	16,2 de	76,2 a	124,8 bc
6 Jokari	8,0 a	7,3 ab	7,3 b	7,1 ab	8,8 a	9,0 a	8631 a	16,5 bcd	74,3 b	118,6 bc
7 Kereon	8,0 a	6,6 b	6,9 bc	6,9 abc	6,8 d	7,3 b	7486 bc	16,5 bcd	73,9 b	126,4 bc
8 SW352Z	7,0 cd	4,9 c	7,0 bc	6,4 bcd	8,3 abc	7,3 b	7558 b	16,7 b	69,7 c	108,2 d
9 Tricanto	7,0 cd	6,5 b	7,0 bc	5,6 de	7,3 cd	6,5 bc	6087 d	16,3 cde	76,2 a	137,9 a
10 Tulus	6,6 d	6,8 ab	6,8 bc	6,1 cd	8,5 ab	6,5 bc	7199 bc	16,3 de	73,7 b	127,2 b
11 Vuka	7,1 bcd	7,1 ab	7,0 bc	7,4 a	9,0 a	9,0 a	7665 b	17,5 a	76,4 a	123,0 bc
gemiddelde	7,32	6,42	6,86	6,64	7,8	7,5	7385	16,5	74,3	123,1
V.C.	3,24	8,02	4,38	4,94	5	6	4,0	0,8	0,7	3,4
p-waarde	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***
Sco.	1= zeer slecht 9= zeer goed	zeer slecht zeer goed	<10% >90%	zeer bleek zeer donker	volledig aangetast geen aantasting					

Ook de grondbedekking was significant beter dan bij de andere rassen. Er werd weinig gele roest of bladplekken vastgesteld. De opbrengst viel dan ook hoog uit (8,5 ton/ha). Het hectolitergewicht was gemiddeld, het stro is eerder kort.

Borodine (Jorion Philip-Seeds, biologisch zaad)

Borodine is reeds enkele jaren in proef. De gewasontwikkeling was vrij gemiddeld. Borodine was opnieuw sterk tegen gele roest en bladplekken. In juni was er wat bruine roest aanwezig. De opbrengst was gemiddeld (7,3 ton/ha). Het hectolitergewicht van Borodine is lager dan gemiddeld (70,1 kg). De strolengte is gemiddeld.

Exagon (Lemaire Deffontaines, biologisch zaad)

Exagon ontwikkelde zich eerder matig in het voorjaar. Het ras was net als vorige jaren gemiddeld vatbaar voor gele roest en bladplekken. In juni waren her en der lichtgekleurde aren zichtbaar, wat aantasting door gele roest bleek te zijn. De opbrengst was matig (6,9 ton/ha maar met een hoog hectolitergewicht (77,1 kg).

Grandval (Agri-obtentions, ncb-zaad in proef, biologisch beschikbaar)

Grandval was tot voor kort een standaardras maar blijkt de afgelopen jaren te ziektegevoelig. Ook dit jaar was de gevoeligheid voor gele roest en bladplekken zeer hoog. De eerste bladeren met gele roest werden al op 2 maart gevonden. Het gewas ontwikkelde traag met weinig grondbedekking en een lichte kleur. De opbrengst viel uiteindelijk nog mee (7,0 ton/ha). Het hectolitergewicht was goed (76,2 kg).

Jokari (Lemaire-Deffontaines, ncb-zaad in proef, biologisch beschikbaar)

Jokari is vrij nieuw (2014) en is een vroege tot wissel-triticale. Het gewas ontwikkelde zich goed met een voldoende grondbedekking. Jokari was weinig gevoelig voor gele roest of bladplekken. De opbrengst was hoog (8,6 ton/ha) met een

gemiddeld hectolitergewicht. Het stro was eerder kort.

Kereon (Pinault, biologisch zaad)

Kereon is voor de eerste keer in proef. Het ontwikkelde zich sterk na de winter maar was vrij gevoelig voor gele roest en bladplekken. De opbrengst was gemiddeld (7,5 ton/ha) met een gemiddeld hectolitergewicht.

SW352Z (Agri-Obtentions, ncb zaad)

Dit ras is ondertussen Cedrico genoemd (2016) en is een eerder laat ras. Het ontwikkelde zich matig met een gemiddelde gevoeligheid voor gele roest en bladplekken. De opbrengst was gemiddeld (7,6 ton/ha) met een laag hectolitergewicht (69,7 kg). Het stro was zeer kort (halmen gemiddeld 108 cm).

Tricanto (Lemaire Deffontaines, ncb-zaad in proef, biologisch beschikbaar)

Tricanto ontwikkelde zich aanvankelijk matig maar maakte in het voorjaar een forse inhaalbeweging. Het gewas was reeds in maart en april gevoelig voor gele roest en bladplekken, maar herstelde daarna enigszins. De opbrengst viel dit jaar tegen (6,1 ton/ha) maar had wel een goed hectolitergewicht (76,2 kg). Het stro was zeer lang (halmen gemiddeld 137 cm).

Tulus (Biocer, biologisch zaad)

Tulus had in de winter een mindere gewasstand maar ontwikkelde zich verder gelijkaardig als de andere rassen. Tulus was gemiddeld gevoelig voor gele roest en bladplekken. De opbrengst was gemiddeld (7,2 ton/ha) met een gemiddeld hectolitergewicht.

Vuka (Biocer, biologisch zaad)

Vuka heeft vanwege het hoge opbrengstpotentieel en de lage ziektegevoeligheid een plek als standaardras veroverd. Het gewas was vrij donker en kende een goede beginontwikkeling. Vuka was opnieuw sterk tegen gele roest en septoria in maart en april. In juni was er bladplekken en bruine roest op te merken in het gewas.

De opbrengst was goed (7,7 ton/ha) met een goed hectolitergewicht (76,4 kg).

Besluit

De zeer natte en soms koude groeiomstandigheden in de eerste helft van 2016 zorgden voor een algemeen slecht groeiklimaat voor de graanteelt. Aantasting door gele roest of bladvlekkenziekte bleef bij de triticale in proef evenwel binnen de perken.

Vuka bevestigt opnieuw als een sterke, gezonde groeier. Qua opbrengst doen enkel Bikini en Jokari het nog beter (+8 ton/ha). Deze nieuwe rassen zijn sterk tegen ziekten en lijken beloftevol voor de biologische teelt. Borodine, Kereon, Cedrico en Tulus behaalden tussen 7 en 8 ton/ha. Anagram, Exagon, Grandval en Tricanto waren min of meer ziektegevoelig en haalden geen 7 ton/ha.

Contactpersoon: Karel Dewaele (Inagro)

Tel: +32 (0)51 27 32 58

E-mail: karel.dewaele@inagro.be